

დამნაშავეობის სტატისტიკური ტენდენციები რეგიონულ ჭრილში საქართველოში

ნინო აბესაძე

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თამუნა მაზანიშვილი

ეკონომიკის მაგისტრი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

კრიმინოგენური მდგომარეობის დეტალური სტატისტიკური ანალიზი ქვეყანაში არსებული პრობლემის სწორად დანახვისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავების მნიშვნელოვანი ბერკეტია. ამიტომაც, დამნაშავეობის შესწავლა ტერიტორიული ნიშნის მიხედვით აქტუალური და ობიექტურად აუცილებელია, ვინაიდან იძლევა ამ მხრივ რეგიონების შედარებითი ანალიზისა და შესაბამისად თითოეული რეგიონისთვის დამნაშავეობის ინტენსივობის შეფასების შესაძლებლობას.

სტატიაში გაანალიზებულია გამოძიების დანყების, დევნა დანყებული პირების რაოდენობის მაჩვენებლები რეგიონულ ჭრილში, მოცემულია დამნაშავეებისა და დაზარალებულების ასაკობრივი სტრუქტურის შედარებითი ანალიზი, გამოვლენილი და გაანალიზებულია რეგიონებში დანაშაულის ზრდისა და უმუშევრობის დონის ზრდის ან ერთ სულ მოსახლეზე საშუალო თვიური შემოსავლის შემცირების კავშირის სიმჭიდროვის მაჩვენებლები. გამოვლენილია შედარებით უსაფრთხო რეგიონები. გაკეთებულია შესაბამისი დასკვნები.

საზოგადოების განვითარების თანამედროვე ეტაპზე, დემოკრატიული პროცესების განვითარების კვალდაკვალ საზოგადოების ყურადღების ცენტრში სულ უფრო ინტენსიურად ხვდება საქართველოში კრიმინოგენური სიტუაციის გამწვავება და გენდერული თანასწორობის პრობლემა. სამწუხაროა, მაგრამ ფაქტია, რომ სახეზეა დანაშაულის გამოვლენის გაზრდილი ფაქტები, რაც გამწვავებულ სოციალურ ფონზე საზოგადოების ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე უარყოფითი ეფექტის მატარებელია. (აბესაძე, 2023)

ფაქტია, რომ ქვეყნის დემოკრატიულობის ხარისხს, სხვა მნიშვნელოვანი ინდიკატორებთან ერთად, ქვეყანაში არსებული კრიმინოგენური მდგომარეობის შესახებ საზოგადოების ინფორმირების ხარისხიც განსაზღვრავს. სამართალდამცავი ორგანოებისთვის მუდმივად ინტერესის სფეროს წარმოადგენს დამნაშავეობის გეოგრაფიული სტრუქტურის გაანალიზება. მისი კვლევისადმი საზოგადოების ინტერესი ყოველწლიურად იზრდება, რადგან ის გავლენას ახდენს არა მხოლოდ ქვეყნის პოლიტიკურ მდგომარეობაზე, არამედ ეკონომიკასა და ზოგადად, ქვეყნის იმიჯზე. (აბესაძე & მაზანიშვილი, თ., 2023)

დამნაშავეობის ინდიკატორების რაოდენობრივი ანალიზი მოითხოვს შესაბამის ინფორმაციულ ბაზას. სტატისტიკურ მონაცემთა ბაზები მნიშვნელოვანია დანაშაულის გამომწვევი მიზეზების დადგენა-ანალიზისათვის, ამის საფუძველზე მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების გამოსავლენად. (აბესაძე, ნ., & აბესაძე, სისხლის სამართლის დანაშაულთა რაოდენობაზე მოქმედი ფაქტორების კორელაციურ-რეგრესიული ანალიზი, 2018)

დამნაშავეობის შესწავლა ტერიტორიული ნიშნის მიხედვით აქტუალურია, ვინაიდან იძლევა რეგიონების მიხედვით კრიმინალის დონის შედარებითი ანალიზის საშუალებას. შესაბამისად შესაძ-

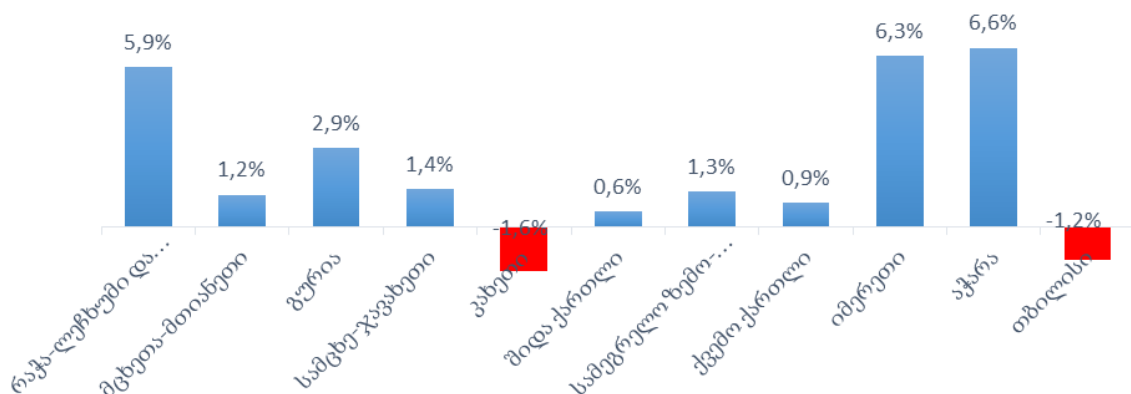
ლებელია შეფასდეს სამართალდამცავი ორგანოების მუშაობის დონე თითოეული რეგიონისთვის, შეფასდეს დამნაშავეობის ინტენსივობა და გამოვლინდეს ე. წ. „უსაფრთხო“ რეგიონი. დამნაშავეობის ინტენსივობა წარმოადგენს ქვეყანაში, რეგიონში, ქალაქში და დასახლებულ პუნქტში კრიმინოლოგიური ვითარების რთულ რაოდენობრივ ხარისხობრივ პარამეტრს, რომელიც მიუთითებს დანაშაულებრივ გამოვლინებებზე, მათი ზრდის ტემპებსა ან საზოგადოებრივი საშიშროების დონეზე.

როგორი მდგომარეობაა საქართველოს რეგიონების მიხედვით?

დინამიკაში მონაცემების ანალიზმა აჩვენა, რომ ზოგადად, საკვლევ პერიოდში, (2013-2022) გამოძიების დაწყების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი თბილისსა და აჭარაში ხოლო ყველაზე დაბალი გურიასა და მცხეთა-მთიანეთში ფიქსირდება. 2022 წელს ყოველ 10000 მოსახლეზე გამოძიება დაწყებული საქმეების რაოდენობამ აჭარაში 226, თბილისში 186 და იმერეთში 154, ხოლო კახეთში 114 შეადგინა განსხვავებული იყო აღნიშნულ პერიოდში გამოძიება დაწყებულ საქმეების საშუალო წლიური მატების ტემპები საქართველოს რეგიონების მიხედვით.

დიაგრამა 1.

საქართველოს რეგიონებში გამოძიება დაწყებულ საქმეების საშუალო წლიური მატების ტემპები (2013-2022)

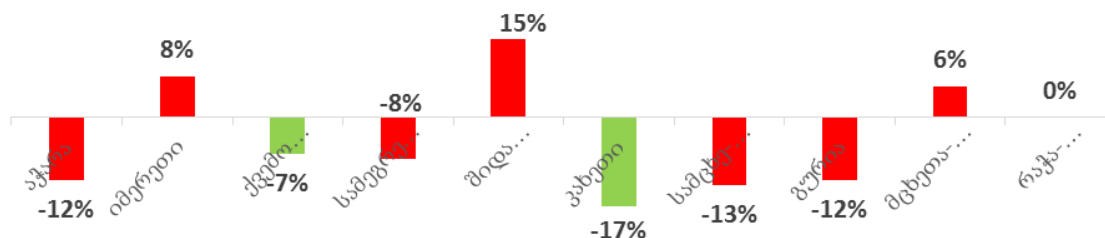

წყარო: დიაგრამა აგებულია ჩვენს მიერ გაანგარიშებული მაჩვენებლების მიხედვით

როგორც დიაგრამიდან ჩანს, 2013-2022 წლებში რეგისტრირებული საქმეების რაოდენობის ზრდის ტენდენცია საქართველოს უმეტესი რეგიონებისთვისაა დამახასიათებელი. გამონაკლისს წარმოადგენს კახეთის რეგიონი და თბილისი, სადაც საშუალო წლიური კლების ტემპმა შესაბამისად 1.6% და 1.2% შეადგინა. 2022 წელს 2021 წელთან შედარებით კი გამოძიება დაწყებული საქმეების ყველაზე მკვეთრი მატება 15% დაფიქსირდა შიდა ქართლში, ხოლო ყველაზე მკვეთრი კლება 17% კახეთში.

დიაგრამა 2.

გამოძიება დაწყებული საქმეების რაოდენობის ცვლილება 2022 წელს
2021 წელთან შედარებით

წყარო: დიაგრამა აგებულია ჩვენს მიერ გაანგარიშებული მაჩვენებლების მიხედვით

რაც შეეხება დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობას, საკვლევ პერიოდში ძირითადად დევნა დაწყებული პირების უმრავლესობა მოდის თბილისზე, აჭარასა და იმერეთზე. თუმცა დამნაშავეობის კოეფიციენტმა, რომელიც გაიანგარიშება თითოეული რეგიონის მოსახლეობის ყოველ 10000 კაცზე, განსხვავებული სურათი აჩვენა. როგორც აღმოჩნდა 2013-2022 წლებში, არც ერთ წელს იმერეთი დანაშაულის მაღალი მაჩვენებლით რეგიონების სამეულში არ ფიქსირდება. სამართლებრივი სტატისტიკით კრიმინოგენური სიტუაცია 2021 წლამდე სტაბილურად მძიმე იყო: თბილისში, აჭარასა და სამეგრელო-ზემო-სვანეთში. 2021 წელს კი დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობა ყოველ 10000 კაცზე ყველაზე მაღალი იყო აჭარაში (65), რაჭა-ლეჩხუმსა (62,5) და თბილისში (57,5). 2022 წელს ზემოხსენებულ რეგიონებში სიტუაცია შენარჩუნდა, მაღალი მაჩვენებელი (62,8) დაფიქსირდა შიდა ქართლშიც. რეგიონულ ჭრილში ბოლო ათი წლის მონაცემების ანალიზმა ცხადჰყო, რომ კრიმინოლოგიური დონე სტაბილურად დაბალი იყო მცხეთა-მთიანეთის რეგიონში, შესაბამისად, მცხეთა-მთიანეთი სამართლებრივი კუთხით ერთ-ერთი უსაფრთხო რეგიონი აღმოჩნდა.

საინტერესოა როგორია დევნა დაწყებული პირების ასაკობრივი სტრუქტურა. კვლევის შედეგების მიხედვით, თბილისში, იმერეთში, ქვემო ქართლსა და მცხეთა მთიანეთში 2022 წელს დამნაშავეების ძირითადი ნაწილი მიეკუთვნებოდა 25-34 წლის ასაკობრივ ჯგუფს, ხოლო აჭარაში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, კახეთში, შიდა ქართლში, გურიაში და სამცხე-ჯავახეთში უპირატესად გამოიკვეთა 35-44 წლის ასაკობრივი ჯგუფის დამნაშავეები.

ცხრილი 1.

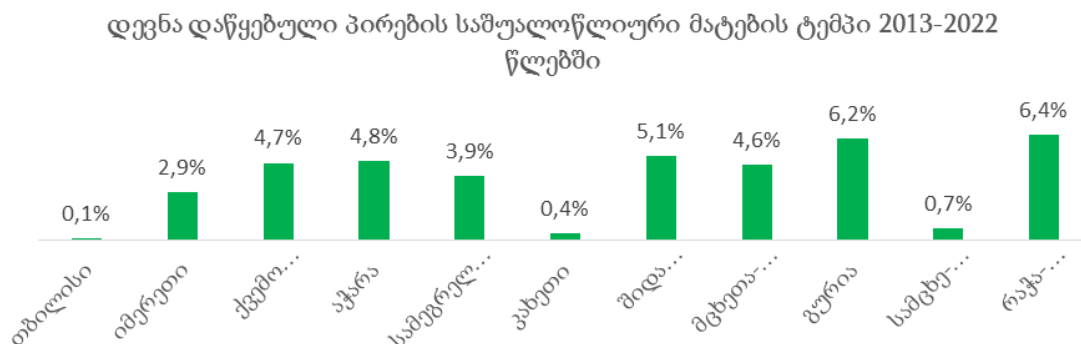
დევნა დაწყებული პირების ასაკობრივი სტრუქტურა

	14-17	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
თბილისი	199	1416	2777	2325	1307	521	156
იმერეთი	23	292	682	669	467	248	102
ქვემო ქართლი	28	291	588	557	305	165	65
აჭარა	70	303	750	807	438	189	57
სამეგრელო -ზემო სვანეთი	20	101	367	511	390	195	79
კახეთი	15	182	390	403	274	124	55
შიდა ქართლი	18	175	371	442	324	165	77
მცხეთა-მთიანეთი	3	59	173	118	90	41	10
გურია	4	76	102	114	76	46	19
სამცხე-ჯავახეთი	6	88	190	208	135	96	36
რაჭა-ლეჩხუმი	0	11	25	31	41	20	14

წყარო: საქართველოს პროკურატურა

რაც შეეხება რაჭა-ლეჩხუმს, დევნა დაწყებული პირების უმრავლესობა 45-54 წლის ასაკობრივ ჯგუფს მიეკუთვნებოდა. უნდა აღინიშნოს, რომ საკვლევ პერიოდში ყველა რეგიონში დამნაშავე მაკაცების რიცხოვნობა მკვეთრად აჭარბებს დამნაშავე ქალების რიცხოვნობას.

ასევე აღსანიშნავია რომ დევნა დაწყებული პირების რაოდენობის საშუალო წლიური მატების ტემპის დიაპაზონი ტემპი ყველა რეგიონისთვის მერყეობს 0,1-6,4%-ს შორის, რაც გულისხმობს რომ დევნა დაწყებული პირების რაოდენობა ყოველწლიურად ყველა რეგიონში იმატებს.

წყარო: დიაგრამა აგებულია ჩვენს მიერ გაანგარიშებული მაჩვენებლების მიხედვით

როგორია დანაშაულის სტრუქტურა შედარებით მძიმე კრიმინოგენური სიტუაციის მაქონე რეგიონებში?

აჭარის რეგიონში ყველაზე გავრცელებული დანაშაულებია ქურდობა, ძალადობა, მუქარა, ოჯახური ძალადობა და ნარკოტიკული საშუალების გადაზიდვა, გადაგზავნა ან გასაღება. თუ ქურდობაზე დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობა 2019 წელს მნიშვნელოვნად შემცირდა (51,9%), 2020 წელს კვლავ მატების ტემპი დაფიქსირდა (83,6%). აღსანიშნავია რომ ისეთ დანაშაულებზე, როგორიცაა ძალადობა და მუქარა, 2016 წლამდე სიტუაცია სტაბილური იყო, 2017 წლიდან დანაშაულების რიცხვმა მატება დაიწყო. 2021 წლიდან მოიმატა ნარკოტიკულმა დანაშაულმა. მარტო ერთ, 2022 წელს 2021 წელთან შედარებით ამ სახის დანაშაულის მაჩვენებელი გაზრდილია 72%-ით. (საქართველოს პროკურატურა, თ. გ.)

თბილისში დანაშაულებს შორის ქურდობა დომინირებს და სხვა დანაშაულებთან შედარებით ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი ახასიათებს. საკვლევ პერიოდში ქურდობის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი დაფიქსირდა 2014 წელს, ყველაზე დაბალი კი 2020 წელს. თბილისში, 2022 წელს დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობა აღნიშნულ დანაშაულზე შეადგენდა 1902 პირს, რომელიც წინა წლის აღნიშნულ მაჩვენებელზე მეტია 23,7%-ით. (2021 წელს -1538 პირი). საკმაოდ აქტუალურია ნარკოტიკული დანაშაული, 2022 წელს, თბილისში ნარკოტიკულ დანაშაულზე („სსკ-ის 260-ე მუხლი“ (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. თბ., 2023) დევნა დაიწყო 1082 პირის მიმართ, ხოლო 2021 წელს 568 პირის მიმართ. ე.ი აღნიშნული მაჩვენებელი 2022 წელს წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 90,5%-ით. მუდმივად იზრდება ოჯახში ძალადობისა და მუქარის შემთხვევები. თუ 2017 წელს მუქარის ბრალდებით დევნა დაიწყო 135 პირის მიმართ, 2020 წელს ეს რიცხვი უკვე 1137 გახდა. შესაბამისად მუქარაზე საშუალო წლიურმა მატებამ საკვლევ პერიოდში შეადგინა 20,8%.

მესამე რეგიონი სადაც კრიმინოლოგიური სიტუაცია შედარებით მძიმეა, არის სამეგრელო ზემო-სვანეთი, სადაც გავრცელებული დანაშაულების სტრუქტურა თბილისისა და აჭარის რეგიონისაგან მნიშვნელოვნად განსხვავდება. აქ ძირითადად იკვეთება ნარკოტიკული დანაშაული. მართალია 2020 წლიდან სიტუაცია ოდნავ გამოსწორდა, მაგრამ მცენარე კანაფის ან მარიხუანის უკანონო შეძენა, შენახვა, გადაზიდვა, გადაგზავნა, გასაღება ან/და ექიმის დანიშნულების გარეშე მოხმარება (სსკ მუხლი 273¹) (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. თბ., 2023) დანაშაულზე 2019 წელს 2018 წელთან შედარებით დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობა 525%-ით გაიზარდა ასევე მაღალ ნიშნულზეა ქურდობის მაჩვენებელი, სხვა დანაშაულებთან შედარებით აღნიშნული მაჩვენებელი სისტემატურად პირველ ადგილს იკავებს. სამეგრელო ზემო სვანეთის რეგიონში საკმაოდ იკვეთება ოჯახური ძალადობის მზარდი სტატისტიკაც. ოჯახური ძალადობის საშუალო წლიური მატების ტემპი რეგიონში 12,7%-ია, თუმცა 2022 წელს წინა წელთან შედარებით შემცირებულია 31.2%-ით. ოჯახური ძალადობის ფაქტების მატება შეინიშნება ქვემო ქართლის რეგიონშიც, სადაც ძირითადად ის ხუთი დანაშაულია დომინირებული, რომელიც ზოგადად საკმაოდ აქტუალურია მთლიანი საქართველოს მასშტაბით. მაგრამ 2018 წლიდან დევნა დაწყებული პირების რაოდენობა გაცილებით გაიზარდა სწორედ, ოჯახური ძალადობის დანაშაულზე, როდესაც გაორმაგდა გამოვლენილი ფაქტების რიცხვი. ძალადობის მსხვერპლები ძირითადად ხდებიან 25-44 წლის ასაკობრივ კატეგორიაში მყოფი ქალები. ასევე შესამჩნევია იმავე პერიოდში მუქარის გაოთხმაგებული მაჩვენებელი, რაც როგორც წესი ოჯახის წევრის მიმართ განხორციელებულ მუქარას გულისხმობს და კიდევ უფრო ამძიმებს ოჯახური ძალადობის სტატისტიკას. 2020 წლიდან მნიშვნელოვნად, 41%-ით შემცირდა რეგიონში ნარკოტიკული დანაშაული.

საინტერესოა დაკავშირებული ხომ არ არის აღნიშნულ რეგიონებში დანაშაულის ზრდა უმუშევრობის დონის ზრდასა ან ერთ სულ მოსახლეზე საშუალო თვიური შემოსავლის შემცირებასთან. კორელაციის კოეფიციენტის გაანგარიშების შედეგად აჭარის რეგიონში დევნა დაწყებულ პირებსა და უმუშევრობის დონეს შორის კორელაციის პირსონის კოეფიციენტი აღმოჩნდა 0,182 ხოლო დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობასა და 1 სულ მოსახლეზე საშუალო თვიურ შემოსავალს შორის 0,078. ორივე შემთხვევაში ძალიან სუსტი კავშირია და შეგვიძლია ვთქვათ, რომ აჭარის რეგიონში დევნა დაწყებული პირების რაოდენობის ზრდა არ არის დაკავშირებული არც უმუშევრობის დონის და არც საშუალო თვიური შემოსავლების ცვლილებასთან.

თბილისში დევნა დაწყებულ პირებსა და უმუშევრობის დონეს შორის კორელაციის პირსონის კოეფიციენტი უდრის 0,407 რომელიც საშუალო დონის კავშირზე მიუთითებს, ანუ გარკვეულწილად უმუშევრობის დონე შესაძლოა გავლენას ახდენდეს დევნადაწყებული პირების რიცხოვნობაზე. ხოლო დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობასა და 1 სულ მოსახლეზე საშუალო თვიურ შემოსავალს შორის კორელაცია არის -0,603. (საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, თ. გ.) ანუ კორელაციის კოეფიციენტი საკმაოდ ძლიერია, თუმცა უკუპროპორციულ დამოკიდებულებაშია, რაც გულისხმობს იმას რომ 1 სულ მოსახლეზე საშუალო თვიური შემოსავლები შემცირება გაზრდის თბილისის რეგიონში დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობას.

სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონში დევნა დაწყებულ პირებსა და უმუშევრობის დონეს შორის კორელაციის პირსონის კოეფიციენტი უდრის 0,694, კავშირი საკმაოდ ძლიერია, რაც გულისხმობს იმას რომ დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობაზე დიდ გავლენას ახდენს უმუშევრობის დონე, ხოლო დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობასა და 1 სულ მოსახლეზე საშუალო თვიურ შემოსავალს შორის კორელაციის კოეფიციენტის მნიშვნელობა არის 0,485, რომელიც საშუალო დონის კავშირზე მიუთითებს. (საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, თ. გ.)

რაც შეეხება დაზარალებული პირების რიცხოვნობას, საქართველოს უმეტეს რეგიონში მზარდი ტენდენცია იკვეთება. ასე მაგალითად, თბილისში დაზარალებული პირების რიცხოვნობა საშუალო წლიურად იზრდება 6,5%-ით, აჭარის რეგიონში 8,2%., იმერეთში 2,4%, ქვემო ქართლში 2,9%-ით კახეთში 4,7%-ით, სამეგრელო-ზემო სვანეთში - 2,7%-ით და ა.შ.

მამასადამე, დაზარალებული პირების რიცხოვნობის ყველაზე მაღალი საშუალო წლიური მატება დაფიქსირდა აჭარასა და მცხეთა-მთიანეთში, ყველაზე მცირე კი იმერეთსა და სამეგრელო-ზემო სვანეთში. ასევე აღსანიშნავია რომ არცერთ რეგიონში დაზარალებული პირების რიცხოვნობის საშუალო წლიური კლება არ დაფიქსირებულა.

ზოგადად, რეგიონულ ჭრილში კრიმინოგენური ვითარების სტატისტიკური ანალიზით გამოვლინდა, რომ გამოძიების დაწყების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი თბილისსა და აჭარაში ფიქსირდება, ხოლო ყველაზე დაბალი გურიასა და მცხეთა-მთიანეთში. 2013-2022 წლებში რეგისტრირებული საქმეების რაოდენობა იმატებს ყველა რეგიონში, გარდა კახეთისა და თბილისისა. კახეთში გამოძიება დაწყებული საქმეების რაოდენობა ყოველწლიურად იკლებს 1,6%-ით, ხოლო თბილისში 1,2%-ით. ყველაზე მაღალი ზრდა დაფიქსირდა აჭარაში (6,6%). 2022 წელს 2021 წელთან შედარებით გამოძიება დაწყებული საქმეების ყველაზე მკვეთრი მატება 15% დაფიქსირდა შიდა ქართლში, ხოლო ყველაზე მკვეთრი კლება 17% კახეთში.

დასკვნის სახით, შეიძლება ითქვას, რომ რეგიონულ ჭრილში განხორციელებულმა ანალიზმა ასევე აჩვენა, რომ ბოლო 10 წლის განმავლობაში კრიმინოლოგიური დონე სტაბილურად დაბალი იყო მცხეთა-მთიანეთის რეგიონში. შესაბამისად შეგვიძლია ვთქვათ რომ მცხეთა-მთიანეთი სამართლებრივი კუთხით ერთ-ერთი უსაფრთხო რეგიონია.

კვლევისას გამოიკვეთა რომ, თბილისში, იმერეთში, ქვემო ქართლსა და მცხეთა მთიანეთში 2022 წელს დამნაშავეების ძირითადი ნაწილი მიეკუთვნებოდა 25-34 წლის ასაკობრივ კატეგორიას. აჭარაში, სამეგრელო-ზემო სვანეთში, კახეთში, შიდა ქართლში, გურიასა და სამცხე-ჯავახეთში გამოიკვეთა დამნაშავეების 35-44 წლის ასაკობრივი კატეგორია. რაც შეეხება რაჭა-ლეჩხუმს, დევნა დაწყებული პირების უმრავლესობა 45-54 წლის ასაკობრივ კატეგორიას მიეკუთვნებოდა.

2022 წელს ყველა რეგიონში დამნაშავე მამაკაცების რიცხოვნობა მკვეთრად აჭარბებს დამნაშავე ქალების რიცხოვნობას. ასევე აღსანიშნავია რომ დევნა დაწყებული პირების რაოდენობა ყოველწლიურად იმატებს.

თბილისში, ასევე აჭარასა და სამეგრელო-ზემო სვანეთში ყველაზე გავრცელებული დანაშაულია ქურდობა, თუმცა სამეგრელო-ზემო სვანეთში ასევე გამოიკვეთა ნარკოტიკებთან დაკავშირებული დანაშაულების სიჭარბე, ხოლო რაც შეეხება ქვემო ქართლს, აქ ინტენსიურად ვლინდება ისეთი დანაშაულები, როგორიცაა ოჯახური ძალადობა და მუქარა.

კორელაციის კოეფიციენტის გაანგარიშებით აღმოჩნდა, რომ თბილისში, დევნა დაწყებულ პირებსა და საშუალო თვიურ შემოსავლებს შორის არსებობს საკმაოდ ძლიერი კავშირი, სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონშიც დევნა დაწყებული პირების რიცხოვნობა მჭიდროდ დაკავშირებულია, როგორც უმუშევრობის დონესთან, ასევე მოსახლეობის შემოსავლების დონესთან.

რაც შეეხება დაზარალებული პირების რიცხოვნობას, საქართველოს უმეტეს რეგიონში მზარდი ტენდენცია იკვეთება. დაზარალებული პირების რიცხოვნობის ყველაზე მაღალი საშუალო წლიური მატება დაფიქსირდა აჭარასა და მცხეთა-მთიანეთში, ყველაზე მცირე კი იმერეთსა და სამეგრელო-ზემო სვანეთში. ასევე აღსანიშნავია რომ არცერთ რეგიონში დაზარალებული პირების რიცხოვნობის საშუალო წლიური კლების ტემპი არ გამოვლენილა. 2022 წელს, დაზარალებული პირების რიცხოვნობა იკლებს უმრავლეს რეგიონებში, გარდა ქვემო ქართლის, კახეთისა და მცხეთა--

მთიანეთისა. ამასთან 2022 წელს 2021 წელთან შედარებით მცხეთა-მთიანეთში დაზარალებული პირების ყველაზე მაღალი (17,5%) მატების ტემპი დაფიქსირდა.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. აბესაძე ნ., ლორთქიფანიძე ე., აბესაძე ო., სტატია სისხლის სამართლის დანაშაულთა რაოდენობაზე მოქმედი ფაქტორების კორელაციურ რეგრესიული ანალიზი. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 100 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი ეკონომიკური და სოციალური სტატისტიკის კათედრის სამეცნიერო პუბლიკაცია: „სტატისტიკის სწავლება და სტატისტიკური კვლევები საქართველოში.“ გამომცემლობა „უნივერსალი“. 2018. გვ.36-41
2. აბესაძე ო. სისხლის სამართლის დამნაშავეთა სტატისტიკური მახასიათებლები საქართველოში თანამედროვე ეტაპზე. ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 105 წლის იუბილისადმი მიძღვნილი ეროვნული სამეცნიერო კონფერენციის შრომების კრებული. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა. 2023. გვ.18-25
3. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი. თბ., 2023
4. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემები.
5. საქართველოს გენერალური პროკურატურის ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემები.
6. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემები.
7. ჩ. ფრანკფორტ-ნაჩმიასი, ა. ლეონ-გერერო. სოციალური სტატისტიკა მრავალფეროვანი საზოგადოებისათვის (თარგმანი ინგლისურიდან). თსუ გამომც., თბ. 2012.
8. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Crime_and_criminal_justice_statistics
9. საქართველოს პარლამენტის ბიბლიოთეკა;
<http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php?a=term&d=5&t=2375>
10. საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე;
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16672?publication=0>
11. <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/131/samartaldarghvevebis-statistika>
12. <https://info.police.ge/page?id=115>
<https://pog.gov.ge/public-info/Inner/15>

Statistical Trends of Delinquency in a Regional Context in Georgia

Nino Abesadze

Associate Professor

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Tamuna Mazanishvili

Master of Economics

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

SUMMARY

A detailed statistical analysis of the criminogenic situation is an important lever for correctly seeing the problem in the country and developing an action plan. Therefore, the study of criminality according to territorial characteristics is relevant and objectively necessary, as it provides an opportunity for a comparative analysis of regions and, accordingly, an assessment of the intensity of criminality for each region.

The article analyzes the indicators of the number of persons initiated and prosecuted in a regional context, provides a comparative analysis of the age structure of criminals and victims, identifies and analyzes the indicators of the density of the relationship between the increase in crime and the increase in the level of unemployment or the decrease in the average monthly income per capita in the regions. Relatively safe regions are identified. Relevant conclusions are made.

In general, the statistical analysis of the criminogenic situation in the regional perspective revealed that the highest rate of initiation of investigation is recorded in Tbilisi and Adjara, and the lowest in Guria and Mtskheta-Mtianeti. During the last 10 years, the criminological level has been steadily low in the Mtskheta-Mtianeti region. Accordingly, we can say that Mtskheta-Mtianeti is one of the safest regions from a legal point of view.

The main part of the criminals belonged to the age group of 25-34 years. In Tbilisi, as well as in Adjara and Samegrelo-Zemo Svaneti, the most common crime is theft. As for the number of affected persons, there is an increasing trend in most regions of Georgia. The highest average annual increase in the number of affected persons was recorded in Adjara and Mtskheta-Mtianeti, and the smallest in Imereti and Samegrelo-Zemo Svaneti.